

98

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

AL. CALISTRAT

LUPTA PENTRU FOC

EDITATA
DE REVISTA
ȘTIINȚA
TEHNICĂ

AL. CALISTRAT

LUPTA PENTRU FOC

★ ★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

Dragi cititori,

Vă rugăm să ne scrieți impresiile și observațiile dv. critice
cu privire la acest roman și la prezentarea lui grafică.

Adresa noastră este: Colecția „Povestiri științifico-fantas-
tice” a revistei „Știință și tehnică”, Casa Științei, Piața
Științei nr. 1, raionul I. V. Stalin, București.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE
NU SE ÎNAPOIAZĂ

MANUSCRISELE NEDACTILOGRAFIATE
NU SE IAU ÎN CONSIDERAȚIE

Coperta-desen: D. IONESCU

LUPTA PENTRU FOC

(rezumatul capitolelor precedente)

Inginerul Andrei Vuia, pornind de la premisa că sunetele pot lăsa impresiuni care să se mențină într-un material sensibil, cum ar fi rocile de natură vulcanică, pune la punct un aparat, numit detector sonic, menit să retransforme aceste impresiuni în unde sonore. Izjelul acesta, impresiunile întâmplătoare făcute pe un asemenea material, chiar și în timpurile cele mai îndepărtate, pot fi ascultate datorită invenției sale.

Doi prieteni ai inginerului, arheologul Virgil Stanca și speoloaga Mariana Savu, își dau seama de însemnătatea acestei invenții pentru cunoașterea trecutului cel mai îndepărtat al societății umane și hotărâsc să experimenteze, împreună cu inginerul Vuia, detectorul sonic, într-un loc izolat din munți, unde a existat, după toate probabilitățile, o așezare străveche a primilor oameni. Insoțiți de ghidul Ștefan Rogobete și înzestrați cu o aparatură de cea mai bună calitate, ei ajung la Peștera Albastră, situată într-o regiune vulcanică, unde probează detectorul sonic. După unele încercări neconcludente, experiențele sînt încununete de succes și aparatul retransmite o seamă de sunete, de cuvinte simple, care dat fiind urmele de cultură materială descoperite în peșteră sînt datate de arheolog ca avînd o vechime de cîteva sute de mii de ani. În timpul experimentării, speoloaga, făcînd o explorare într-o grofă alăturată care formează un fel de cameră fotografică naturală, asistă la un fenomen uluitor. Peretele din fundul grotii, lumînat de lanterna ei puternică, începe să se „develo-

peze" sub influența unor emanații de vapori de amoniac, dînd la iveală pentru un scurt răstimp o serie de imagini. Ea își cheamă prietenii și ei văd aievea scene din viața oamenilor străvechi, luptele lor cu urșii cavernelor etc. Din fotografiile și notele pe care le iau, precum și din impresiunile sonore detectate de aparatul lui Vuia, ei redactează o povestire intitulată „Ceata lui Hro”, în care evocă viața primilor oameni.

Hro este șeful unei cete de ființe umane, care au părăsit pentru prima dată pădurile spre a se stabili în peșteri.

(Continuare din numărul trecut)

Vinătorii cetei prinseră curaj și se apropiară la rindul lor. Amețit și mai tare din cauza apariției atitor adversari, Grizu se învârti pe loc fără să mai atace, în timp ce loviturile curgeau potop din toate părțile. Căzu moale pe labele din față.

Hro se apropie. Prinse ghioaga cu ambele mâini, cu degetele mari cuprinzind coada întocmai ca un inel și începu s-o rotească cu putere, apoi o trînți cu o forță năprasnică în capul ursului, încît pămîntul vibră ușor de puterea loviturii.

Se auzi un trosnet sec, iar prin craniul crăpat al fiarei se văzură creierii. Unul dintre bărbați, lacom și fără să respecte legea codrului, se repezi să mănince. Dar cu o ultimă zvicnitură laba fiarei îl izbi cu atîta putere, încît îl trînți cu coastele rupte la vreo zece metri.

— Hro ! Hro ! își strigă vinătorul numele și izbi din nou capul ursului zdrobindu-l. Eu sînt Hro cel puternic, care l-a învins pe singerosul Grizu. Și puse piciorul pe trupul fiarei răpuse.

— Hro ! Hro cel puternic ! începură să strige și ceilalți numele învingătorului. Hro l-a învins pe Grizu ! Hro este stăpînul lui Grizu !

Se dădură înapoi, căci primul care avea dreptul să-și potolească foamea din trupul vînatului era învingătorul.

Făcură apoi cerc în jurul cadavrului. Se prosternară în fața fiarei răpuse, căci îl știau pe Grizu puternic și stăpîn al codrului și vîgăunilor. Ei îl mincau acuma, dar alt Grizu avea să vie înapoi ca să-i mănince pe ei și avea să fie din nou luptă, așa acuma și pînă la sfîrșit, cît aveau să fie oameni în codru.

Femeile și copiii se adunaseră în cerc, ceva mai departe, așteptînd să li se dea și lor din singele și carnea vînatului. Vinătorii apucaseră fiecare cite o piatră ascuțită, culeasă anume pe vadul izvorului, și începură să spintece anevoie fiara. Ii desprinseră încet blana, pe care o luă Hro și se înfășură în ea. Și abia spre seară începură cu adevărat ospățul cu carne crudă. Dar înserarea se lăsa cu repeziciune, așa că fiecare luă cu el cît putu din carnea acestui vînat neașteptat și se retrase în copacul unde-și avea culcușul.

Din ziua aceea, Hro rămase vinătorul stimat de cei din jurul său. Cetele de prin copacii învecinați se uniră cu ceata lui, iar bărbații, care

învățaseră cu încetul să țină măciucile în felul lui Hro, aveau mai multă putere în luptă. Văzură însă că lemnul se frânge ușor și că piatra e mai dură. Dar piatra era puțină în pădure. Și atunci Hro hotărî să pornească cu toții pe firul izvorului, prin pădure, în căutarea hranei, a unui loc unde Viiha nu pustiește ținutul iarna cu suflarea lui înghețată,

LA MARGINEA PĂDURII

Înaintarea cetei lui Hro prin pădure era anevoioasă. Desigur, dar și frica de necunoscut îi făceau să meargă cu băgare de seamă. Ici și colo întâlneau cete izolate de oameni, cu care se luptau uneori și pe care-i învingeau, căci ei știau să minuiască armele mai bine.

Se făcu lumină și întineric de multe ori, iar Oooh strălucitorul îi se arătase binevoitor. Într-o zi, cam pe vremea când viforosul Viiha începu să sufle din crestele întunecate ale munților, ajunseră la marginea pădurii. În fața lor se deschidea o vale nu prea largă, dar care li se păru nemaipomenit de luminoasă după traiul în umbra pădurii.

Izvorul devenise un năvalnic riu de munte. Pe peretele dimpotrivă al văii, văzură resfrîngîndu-se razele strălucitorului Oooh și își făcură atunci socoteala că acolo îi vor găsi în fiecare zi lumina și căldura. Trecură apa și urcară pe una dintre cele două terase ale văii. Cei mai îndrăzneți urcară și pe a doua, care era mai adăpostită. Cînd se lăsă însă seara, se retraseră tot în pădure, făcîndu-și culcușul în copacii bătrîni.

Încetul cu încetul, începură să se avînte mai mult pe vale. Și cînd primele zile de iarnă începură cu fulgure înghețată, îndrăzniră să mîie peste noapte în peșterile care se deschideau în inima stîncilor.

Așa începu o nouă viață pentru ceata lui Hro.

Existența la adăpostul peșterilor era mai ușoară decît în culcușurile din pădure. Ceata era ferită de ploile reci ale toamnei, de vînturile înghețate ale iernii și atunci cînd gerurile erau mai năprasnice se refugiau în cea mai ascunsă grotă a peșterii, unde se grămădeau unii peste alții ținîndu-și astfel cald. Numărul copiilor creștea pe zi ce trece și dacă n-ar fi fost Grizu, care căuta și el adesea adăpostul peșterilor, sau hiina Kviau și mai rar tigrul cu patru colți ca niște săbii, atunci viața le-ar fi fost oarecum tihnită.

Anii treceau. Ceata nu se mai avînta decît foarte rar în pădure și atunci numai pe la marginea ei, în căutare de poame și rădăcini. Vîntătorii, care își mai învățaseră meșteșugul, mergeau ceva mai departe, dar atunci numai cu băgare de seamă și în grupuri, căci pădurea le rămînea dușmană.

Într-o dimineață de început de vară, atunci cînd copacii dădură primii muguri, bărbații din ceata lui Hro porniră la vînătoare.

— Fano, cerbul cu coarne râmuroase a venit cu ceata lui I spuse Hro la sfatul vînătorilor. Fano cerbul aduce pe urmele sale pe Hairh, tigrul cu colți albi și tăioși. Fano cerbul trebuie să plece!

— Ceata are nevoie de carne! ridică glasul un vînător mai tînăr. Noi să-l ținem pe Fano cerbul și pe alt Fano cerbul și încă unul. Din carnea lui vom minca noi, vor minca copiii și se vor face mari și vînători puternici.

— Ohm¹, vînătorul cel tînăr, nu știe ce spune! mîrii aspru Hro. Cum o să prindem pe Fano cel repede de picior? Fano nu stă la luptă ca să-l răpunem. Hairh îl prinde pe Fano în goană. Ohm nu știe să fugă ca Hairh. Fano trebuie să plece!

— Ohm, vînătorul cel tînăr, îl poate prinde pe Fano, și încă o dată pe Fano și încă unul dacă toată ceata face ce spune el! spuse tînărul și se ridică în picioare din cercul vînătorilor care stăteau chirciți la sfat.

Hro se ridică și el furios, rotindu-și ghioaga temută de toate vîetățile pădurii.

— Hro! Hro! strigă el. Hro cel puternic, el l-a ucis pe Grizu și i-a luat blana, Hro aduce carne pentru ceată, Hro cere ascultare sau luptă!

Ohm era mai înalt ca Hro. Trupul lui tînăr și vînjos era acoperit cu mai puțin păr decît al celorlalți bătrîni. Mergea mai drept, mîinile îi erau mai puțin lungi, sprincenele mai puțin stufoase și fruntea mai puțin teșită. Privirile, deși aspre, scăpărau de o lumină vie, în care se citeau înțelegerea și frămîntarea neconținută a gândului.

— Hro este puternic! spuse tînărul vînător. Hro este viteaz! Și Ohm este puternic și nu știe de frică, mai spuse el, dar nu vrea să lupte cu Hro! Ohm vrea să-l vîneze pe Fano!

Sfatul vînătorilor se împărți în două tabere. De o parte erau bătrîinii, cei de-o vîrstă cu Hro, care-l știau de frică. În cealaltă tabără erau tinerii, copiii născuți în peșterile din coasta muntelui, care-i țineau partea lui Ohm.

— Ohm, vînătorul cel tînăr, are dreptate! strigau ei. Il vînam pe Fano cerbul cel sprinten, și carnea lui va îndestula ceata.

Lui Hro îi clănțăniră dinții de furie. Îi vedea pe tinerii din ceată ridicîndu-se, zi de zi, mereu mai mulți. Bătrîinii, atîția cîți mai rămăsese dintr-ai lui, se duceau rînd pe rînd în străfundurile peșterii,

¹ În momentul în care a trebuit să scriem numele acestui tînăr vînător, am stat la îndoială între forma **Oohm** și **Ohm**, deoarece vocala **o** avea în impresiunile redade de detectorul sonic o lungime intermediară. Pentru simplificare, am ales totuși această din urmă formă, care seamănă cu numele celebrului fizician, deși n are nici o legătură cu el (Virgil Stanca).

de unde nu mai reveneau. Și, cu toată vitejia lui, se temea de tineri, mai ales de Ohm, care în fiecare zi născocea ceva nou și care nu se sfia de nimeni. Curajul său îi inspira respect lui Hro. Iși amintea de după-amiaza fierbinte de vară când se adunaseră nori grei de furtună peste vale. Așa se întâmpla atunci când Oooh își revărsa mai amar-nic văpaia razelor lui. Atunci începeau bubuiturile care sculurau stîncile și dintre norii negri plesnitori de foc izbeau muntele.

Ceata se adăpostise speriată sub copacii stufoși de la marginea pădurii. Tunetul hăulea pe vale, iar copacii se agitau în bătaia vîntului. Și atunci cerul se despica, iar Oooh se prăbuși ca un șarpe de foc pe copacul sub care se chinciseră cei mai mulți vînători. Copacul prinse să ardă ca o făclie, iar oamenii de sub el rămaseră pe loc, chirciți și negri, arși de dogoare.

Inspăimîntată, ceata se năpusti în tot felul de adăposturi, spre a se depărta de copacul incendiat. Numai Ohm se repezi să cuprindă flacăra, să o rețină. Neștiutor, voia să o cuprindă în palme, dar dogoarea arsurii îl făcu să se schimonosească de durere.

Din ziua aceea, cuvîntul lui Ohm avea greutate în ceată, căci el fusese primul care a încercat să prindă flacăra, pe puiul lui Oooh, și s-o supună oamenilor.

— Ohm, vînătorul cel tînăr, vrea să-l vîneze pe Fano, spuse furios Hro. Dar Fano va fugi și va fugi și vînatul din vale, și atunci ceata va pieri de foame...

— Hro cel puternic să vîneze în vale, răspunse atunci Ohm, iar eu cu cîțiva vînători îl vom fugări pe Fano cerbul. Și de nu-l vom prinde, tot noi va trebui să dăm hrana care va lipsi cetei...

Sfatul se termină. Vînătorii se pregătiră de plecare. Hro cu cei ai lui, înarmați cu bite, o luară în jos pe vale. Acolo era locul unde veneau adesea și oamenii din altă ceată, aceea a lui Haro, care-l prinseră pe puiul lui Oooh, flacăra vie și dătătoare de căldură.

Ohm strînse în jurul său pe toți cei de-o seamă cu el și mai adună și pe băietanii mai răsăriți ai cetei, care aveau să intre curînd în rîndul vînătorilor. Se traseră spre marginea pădurii ca să țină sfat.

— Fano este sprinten, începu Ohm sfatul. Noi nu-l putem ajunge cu ghioagele noastre. Dacă Fano sare de pe peretele de stîncă în fundul prăpastiei, atunci vînătorii îl pot lua de acolo și să-i mănince carnea. Fano trebuie să sară de pe peretele de stîncă. Așa spune Ohm, vînătorul cel tînăr.

— Oooh îl trimite pe Fano să sară de pe peretele de stîncă! spuse atunci un altul dintre vînători.

— Să-l căutăm pe Fano, cerbul cel sprinten, spuse Ohm.

Porni și ceata celor tineri. Ohm pășea în fruntea alor săi, înarmat cu o ghioagă grea și puternică, mai puternică decît a lui Hro.

De cînd era copil se obișnuise să culeagă pietrele cele mai tari și mai ascuțite din care-și făcea tot felul de unelte de joacă. Cu vremea, toată ceata știa că răzuitoarele și cuțitele de piatră ale lui Ohm erau cele mai bune și mai ascuțite. Le așchia răbdător pînă luau forma pe care o dorea el. Își făcea mici topoare de piatră cu care începuse să cioplească lemne și pe care le arunca cu dibăcie în vînatul mic, pe care-l doboră în felul acesta.

Într-o zi, pe cînd privea îndelung ghioaga de lemn cu capul format dintr-o rădăcină lustruită de vreme, îi veni în minte să pună în locul lemnului de la un capăt o bucată de piatră, așa cum știa el să aleagă. Căută o cracă groasă și tare și legă la capătul ei mai gros, cu curele din piele de capră, un topor de piatră dintre acelea făcute de el. Cumpăni arma în mină, izbi cu ea în jur, tăie un copăcel tînăr și văzu că toată treaba merge mai ușor. Căută atunci o altă cracă, pe care o spintecă la cap și băgă în despicătură lama de cremene a toporului, pe care o legă tot cu fișii de piele. Într-o prăjină fixă o lamă subțire și ascuțită de silex, făurindu-și astfel prima sulită.

Așa era înarmat Ohm. Tinerii își făuriră și ei arme asemuitoare, dar fiecare pe măsura măiestriei lui. Înarmați astfel, pătrunseră în codru, avîndu-l pe Ohm în fruntea lor.

Ohm adulmeca aerul în jurul său. Ceilalți, mergîndu-i tăcuți pe urme, făceau la fel. Cunoșteau mirosul lui Fano. Vîntul le bătea din față, aducînd tot felul de izuri ale codrului. Se apropiară cu încetul de izvorul cerbilor. Era vremea celui de-al doilea adăpat.

Erau aproape șaizeci de vînători, care se răspîndiră în jurul locului, așteptîndu-și prada. Se tupilaseră la pămînt, prin tufișuri și rămaseră nemișcați.

Cînd Oooh străbătuse jumătate calea spre apus, Fano și ceata lui se apropiară de izvor. Călcău cu băgare de seamă, adulmecînd neconținut. Simțea mirosul răspîndit de trupurile ființelor cu două picioare, dar mirosul acesta se afla de la o vreme în toată pădurea. Cu toate acestea era neliniștit, căci, oricum s-ar fi întors, adulmeca mirosul acesta stăruitor, și simțurile lui îi spuneau că e în pericol. Își aduse ceata pînă la firul de apă și, în timp ce ciutele și puii se adăpau, el sta de strajă, cu capul său minunat, împodobit de coarne puternice, ridicat drept în sus.

Deodată se iscă o larmă înfiorătoare în pădure. Zgomote asurzitoare veneau din toate direcțiile. Vînătorii săriseră în picioare urlînd și izbind cu armele lor în copacii și în tufișurile din jur. Ceata cerbilor și ciutelor rămase vreme de o clipită amețită, apoi încercă să fugă. Un grup de vînători îi tăie calea. Luă altă direcție. Zadarnic. Nici pe aici nu puteau trece. Zăpăciți, veniră înapoi la izvor, dar și în direcția asta le era tăiată calea.

Vreme de aproape o oră, ceata fu hăituită fără milă, pină ce se angajă pe singurul făgaș liber, care ducea afară din pădure, spre buza prăpastiei.

Vinătorii, păstrînd neconținut cercul, alergau pe urmele cetei, neslăbind nici o clipă zgomotul și sporind astfel panica animalelor. Ceata izbucni afară din pădure pe terasa care domina prăpastia, dar, uluită de spațiul liber, voi să se întoarcă. Dinspre marginea pădurii urletele se auzeau însă tot mai aproape, tot mai puternice. În cele din urmă, apărură și lanțul vînătorilor, care-și agitau armele.

Ceata cerbilor începu să se rotească pe un spațiu mereu mai restrîns. În goana lor rolitoare se apropiau de buza prăpastiei, dar de fiecare dată reveneau zadarnic spre pădure.

Hăituirea dura de vreme îndelungată. Ziua amenința să se termine fără rezultat. Ohm se repezi atunci înaintea cetei de cerbi agîtîndu și toporul. Fano se oprise și el. Iși plecă fruntea cu coarnezle rămuroase. Era gata să-și primească adversarul. Ohm se teme de coarnezle cerbului și se oprise la oarecare distanță rotîndu-și toporul. El rotea repede, mereu mai repede, pină ce acesta îi scăpă din miini și izbi cerbul drept în frunte, zdrobindu-i craniul. Frumosul animal se cutremură tot sub violența loviturii. Grumazul său puternic se înfioră și se prăbuși în genunchi.

Cele ce au urmat s-au întîmplat atunci în cîteva clipe. O parte dintre vînători împinseră cîteva ciute pină pe buza prăpastiei, iar bie-tele animale, nemaivînd încotro, făcură saltul în gol, zdrobindu-se de stîncile ascuțite din fundul ei. Alții, care văzuseră lupta dintre Fano și Ohm, au rămas atît de uimiți de îndeminarea neasemuită a semenului lor, uitaseră să mai strige. Momentul fu folosit de grosul cetei de cerbi, care scăpă prin golul dintre vînători și dispăru în pădurea apropiată.

— Ohm ! Ohm ! își strigă vînătorul victoria.

— Ohm ! Ohm ! repetară și tovarășii săi.

Trupul lui Fano fu încărcat pe spinările lor și dus în peșterile locuite de ceata lui Hro. Alții scoaseră ciutele moarte din fundul prăpastiei. Ceata era îndestulată cu carne pentru mai multă vreme.

Ohm își luă partea sa de învingător. Coarnezle rămuroase ale lui Fano erau ale lui. Intii voi să și le facă podoabă. Văzînd însă cît sînt de ascuțite și de tari, frînse cîteva ramuri și le fixă adînc în niște prăjini de lemn tare și văzu astfel că suliițele erau cu mult mai bune și mai tăioase decît cele făcute din piatră.

O dată cu lăsarea înserării sosi și grupul condus de Hro. Urcară încet poteca ce ducea spre terasa a doua, unde se aflau peșterile locuite. Nu vînaseră nimic. La vederea prăzii bogate adusă de ceata

lui Ohm au început să-și potolească și ei foamea mâncînd din carnea cerbilor și a ciutelor, care era gustoasă.

Cînd se lăsă amurgul cu lumina lui cenușie, toată ceata era strînsă în peștera cea mare, în jurul grămezilor de carne proaspătă. În fața lui Hro se ridica grămada cea mai mare, căci acesta era dreptul lui de vînător priceput și stimat.

— Ohm l-a vînat pe Fano, grăi Hro încruntat, căci auzise de întîmplările după-amiezii din spusele vînătorilor. Ohm este un vînător puternic. Dar el nu l-a vînat încă pe Grizu.

Hro ținea strîns mînerul ghioagei lui de lemn și privea pieziș spre toporul cu cap greu de piatră al lui Ohm. Ar fi putut să dea cu ghioaga în tinărul vînător și să-l zdrobească, dar se temea de judecata cetii, care nu îngăduia acest lucru.

Ohm îl pîndea, la rîndul său, pe Hro, pe care-l simțea că-i e dușman. În mîntea lui simplă îl prețuia totuși pe Hro și știa că, atîta vreme cît nu-l va învinge în luptă dreaptă, nu-i va putea lua locul. Și la luptă cu Hro nu putea ajunge decît după ce-l va fi doborît și el pe Grizu și-i va fi luat blana. Se ridică atunci în picioare și, rotînd toporul, strigă :

— Ohm e vînător puternic! Hro a spus! Ohm îl va doborî pe Grizu și-i va lua blana!

OHM ÎL DOBOARĂ PE GRIZU

Din susul întunecat al văii, de acolo unde apele clocotitoare ale riului se prăvăleau din înaltul stîncilor înspumîndu-se, începuse să bată un vînt rece și tăios. Frunzele copacilor se arămiseră și acuma se așterneau într-un strat gros pe pămînt.

Oamenii din ceata lui Hro le adunau în grabă, grămădindu-le într-un loc uscat din fundul grotelor, ca să-și facă culcuș călduros pentru vremea cînd sălbaticul Viuha, cel cu suflarea geroasă, se va năpusti de sus, de pe creste, în mantia lui albă și înghețată.

La gura peșterii făcuseră un fel de zid din crengi și bolovani, pentru ca Viuha să nu poată pătrunde la ei atunci cînd se repezea hăulînd și rupînd crengile copacilor.

În zilele de vîfor, cînd nimeni nu se încumeta să calce în omățul rece de afară, se grămădeau în colțul cel mai ferit al grotelor gemînd din cauza asprimii vremii. Bărbații, cu trupul acoperit cu păr dîs ca o blană, făceau un cerc în mijlocul căruia se așezau femeile și copiii. La îndemîna bărbaților se aflau bolovani mari și ascuțiți, culeși din albia riului.

Cine putea să știe? Lui Grizu, cel fioros, nu-i era teamă de Viha și se trezea uneori înfometat din somnul de iarnă, pornind după pradă. Și ar fi fost vai de omul pe care l-ar fi întâlnit. Colții lui mari și albi, ca niște pumnale, l-ar fi măcinat îndată.

În peștera cea mare, ceata lui Hro se pregătea de iernat. Într-o firidă uscată grămădiseră rădăcini și fructe, bureți și ierburi, hrana săracă pe care le-o dădea codrul milenar. Dacă în vremea caldă a lui Oooh mai găseau pe ici, pe colo resturi de carne lăsate de fiare sau vinau chiar ei cu mare greutate, în timpul iernii mîncarea era puțină, și mulți din ceată nici nu mai apucau vremea caldă. Trupurile celor care piereau era hrana celorlalți.

Hro ședea în locul cel mai ferit al peșterii. Puterea lui fără seamăn impunea respect tuturor. Din ceată nu se încumeta nimeni să-l înfrunte. Și dacă se întâmpla ca vreunul să se împotrivescă atunci cînd îi lua mîncarea din față, Hro miriia numai, trosnindu-și fălcile puternice ieșite puțin în afară. Ochii lui scînteiau, iar răzvrătitul se trăgea temător deoparte.

Pe vale se lăsa inserarea. Șuieratul lui Viha se înteeea. Copiii scînceau tremurînd de frig și frică, atîrnați de grumajii mamelor. Ceata, o grămadă de trupuri pătrunse de aerul rece și umed al toamnei, sta ghemuită în fundul peșterii. Pînă a doua zi în zori, nici unul dintre ei nu avea să mai iasă în bezna de afară, unde erau stăpîni fără tăgadă Grizu și Hairh și Kviau, hiena feroasă.

Cu toată întunecimea din grotă, oamenii vedeau chiar și în timpul nopții. Pereții erau ușor fosforescenți, răspîndind o vagă lumină albăstruie, care contura masele mari ce s-ar fi mișcat. Pe deschizătura mică ce fusese lăsată la gura peșterii, pătrundea lumina rece, albă a lunii, făcînd ca deosebirea între alb și negru să pară și mai tăioasă.

Deodată, printre cei din peșteră trecu un freamăt. Pînă și copiii încetară să mai scîncească. La intrarea în grotă, acolo unde erau grămădiți bușteni și bolovanii, se auzea un mormăit pe care-l cunoșteau cu toții: Grizu! Ghearele de oțel ale ursului hîrșcăiau pe granitul dur; smulgînd rînd pe rînd cîte un bolovan și încă unul din întări-tura făcută de oameni. Bolovanii se rostogoleau cu zgomot de tunet peste terasa povîrnită pînă ce dădeau undeva în fundul apei.

Grizu! Venirea lui Viha îl făcea mai fioros decît în timpul verii, căci trebuia să mînce mai mult, mult de tot, ca să nu mai trebuiască să iasă din birlog pe timpul vișcoalelor. Și atunci cînd adúlmea ființe ascunse în peșteri da năvală sfișîind și ucigînd.

— Grizu!

Hro se ridică dintr-un salt pe picioarele groase și puternice, puțin arcuite și cu genunchii îndoîți. Apucă în palma-i enormă un bolovan

cu vîrf ascuțit și rămase legănîndu-se ușor într-o parte și alta. Clefăia furios din fălci mirîndu-și numele.

— Hro ! Hro !

— Hro ! Hro ! strigau și ceilalți bărbați din ceată, apucînd fiecare un bolovan care le era unealtă și armă.

Femeile duseră copiii cît mai în fundul peșterii, apoi luară, la rîndu-le, pietre și retevele groase, se așezară în spatele bărbaților, care făcuseră un semicerc.

Între timp, Grizu izbea furios zidul de stînci și trunchiuri de copaci, năruindu-l cu încetul. Capul lui enorm, de vreo jumătate de metru lungime, apăru pe neașteptate într-o gaură pe care izbutise s-o facă în perete. Scoase un mormăit furios, aproape un răget, care-i înfioră pe cei din peșteră.

— Hro ! Hro ! urlă șeful cetei, și brațul lui se destinsese brusc aruncînd bolovanul în Grizu.

Piatra viții prin aer și izbi cu trosnet înfundat capul fiarei. Dar ursul se scutură numai, ca și cum l-ar fi atins un bondar. Capul i se trase pentru o clipă înapoi, și două labe uriașe, cu ghearele ca niște cîngi, apucară peretele zgîlțîndu-l. Stîncile se desprinseseră cu un huiet puternic și se prăvăliră peste interiorul peșterii, în care pătrunse acumă mai în voie lumina albă a lunei.

Ursul păși greoi înăuntru. Se opri vreme de cîteva clipe amețit de întuneric. Încetul cu încetul, ochii i se deprinseseră însă și începu să-și distingă adversarii. Mirosul trupurilor îi ațîța nările, iar furia lui crescua.

Oamenii rămaseră încremeniți locului, într-o tăcere care impresionă și fiara. Temătoarele de vicleșug, își plimbă capul cînd într-o parte, cînd în alta, nehotărîndu-se unde să atace.

Vinătorii cetei închiseră cercul, prinzînd ursul la mijloc. Atunci, la un semn al lui Hro, scoaseră strigăte ascuțite de luptă, care-l uluiră la început pe atacator. Drept în fața ursului se afla Hro, care-și apucase între timp ghioaga.

— Hro ! urla ceata, căutînd parcă să înspăimînte pe urs cu numele șefului, care-l mai învinsese o dată. Căci, în mintea lor, Grizu era mereu același.

Ursul se ridicase în două picioare, gata să se arunce asupra aceluia care îndrăznea să-l înfrunte. Hro își încordă brațul, își făcu vînt și izbi cu ghioaga spre capul fiarei. Dar aceasta îi lovi numai umărul, provocîndu-i o rană superficială și dureroasă, care-l înnebuni de furie. Se repezi înainte. Un luptător al cetei, care încercă să-l lovească, se prăbuși și fu striviț de labele groase ale lui Grizu. Cu o

agilitate care nici n-ar fi fost de bănuț la o asemenea matabală, ursul trecu peste trupul celui ucis și cu un dos de labă îl trânti în pământ pe Hro. Ghioaga acestuia zbură undeva în întuneric, izbindu-se de perete.

Ceata se trase speriată înapoi, așteptând ca Grizu să-l zdrobească pe Hro. Și atunci, după socoteala lor, nu mai aveau ce face, ci numai să aștepte judecata singerosului adversar, care avea să ia dintre ei atîta pradă cît îi era pe plac.

În clipa aceea se întimplă însă ceva ce nu se mai întimplase de cînd era ceata ceată. În loc ca Grizu să fie lăsat, după legea pădurii, să-și ia dreptul lui, cineva îi sări în cale, spre a-l apăra pe Hro.

— Ohm! își strigă atacatorul numele.

Fiara uită de adversarul căzut și se îndreptă spre acela care i se ivise pe neașteptate în cale.

Oamenii din ceată prinseră din nou curaj.

— Ohm! răcniră ei cu atîta putere, încît hăuli peștera pînă în adîncurile ei.

O ploaie de bolovani grei, mai bine și mai puțin bine țintii, izbiri ursul, făcîndu-l să se clatine pe picioarele dinapoi, pe care se ridicase.

Ohm avea în mîna dreaptă toporul de piatră fixat în despicătura unei crengi groase, care se lustruise de atîta întrebuițare. Incepu să joace sprinten în fața lui Grizu. Ursul, amețit de lovituri, era derutat de deplasările iuți ale vînătorului. Mișcîndu-se în salturi scurte, acesta se depărtase puțin de Grizu și acuma își rotea cu repeziciune peste cap toporul de piatră. Ursul își revenise. Se năpusti furios asupra omului. Dar toporul, minuiț precis, îi izbi craniul cu putere drept între ochi. Se auzi trosnetul sec al oaselor care se despiceau sub izbitură. Fiara rămase o clipă amețită, împietrită, apoi mai făcu doi, trei pași și se prăbuși horcăind într-o parte.

Ohm își apucă sulța pe care o sprijinise de un colț de stîncă la numai doi pași de teatrul luptei. Era sulța cu virful bine ascuțit făcut din ramura de corn de cerb. Se apropie de Grizu, ochi liniștit locul rămas descoperit în partea stîngă a pieptului acestuia și-și făcu vînt. Arma pătrunse cu ușurință în trupul fiarei, care rămase nemișcată.

— Ohm! își strigă tinărul victoria.

— Ohm! răspunseră într-un singur glas cei din ceată.

Oamenii se dădură înapoi. Ohm se apropie de cadavru și puse un picior pe el, apoi scoase un chiot prelung care răscoli străfundu-

rile peșterii. Trase de la brîu un cuțit, pe care și-l făurise dintr-un os, și începu să jupoaie cu îndeminare blana ursului. Cei din ceată priviră uimiți noua unealtă, iar respectul pentru el creșcu. Ohm era un vînător puternic și viteaz. Ohm îl învinsese pe Grizu cel fioros. Ohm avea unelte cum nu avea ei și putea să le fie conducător.

În peșteră începu ospățul, cu toate că era noapte tirzie. Ceata minca oricînd avea hrană. Numai Hro, care-și revenise din amețeală, sta deoparte și nu gusta din hălcile singerinde care fuseseră puse înaintea lui. Privirile-i piezișe nu-l mai slăbeau pe tinărul vînător, care se dovedise mai puternic decît dinsul.

Se temea de Ohm, de tinerețea și puterea lui, și mai ales de acel ceva pe care nu-l putea defini și care era inteligența acestuia, puțința sa de a crea unelte noi, folositoare cetei. Acest lucru trezi chiar și la Hro un sentiment de respect pentru Ohm, de care, bineînțeles, el nu își dădea seama.

Hro simțea că timpul lui trecuse. Poate că mîine, cînd strălucitorul Oooh se va urca din nou peste munți, va trebui să se ducă în firidă cea mai adîncă a peșterii, de unde nu se va mai întoarce.

În timp ce Hro era frămîntat de gîndurile acestea, bărbații și femeile ridicau din nou baricade la intrare. Femeile se duseră apoi lingă copii, în timp ce la lumina lunei, care se înălțase de-a binelea, bărbații țineau sfat sorbind măduva din oasele ursului răpus.

Chinții la pămînt, atenți la freamătul neconștient al codrului, din care afluau dramele singeroase ale nopții, bărbații se sfătuiau.

Ohm se așezase drept în fața șefului și deschise sfatul :

— Grizu a plecat iar în beznă, spuse el.

— Grizu vine iar, răspunse Hro. Grizu e puternic. Lui Grizu nu-i e frică de nimeni !

— Numai de Oooh îi e frică, spuse unul dintre vînători.

— Grizu se teme de puii lui Oooh! Haro și ceata lui sînt stăpîinii valorilor care ard și ei nu se tem de Grizu. Nici de Hairh. De nici o fiară a codrului. Adu-ne de la ceata lui Haro pe puiul lui Oooh.

— Cine-l stăpînește pe puiul lui Oooh nu se teme de fiare. Cine-l stăpînește pe puiul lui Oooh nu se teme de mușcătura înghețată a lui Viiha, spuse un alt bărbat din sfat.

— Adu-l pe puiul lui Oooh și fii tu șef, Ohm ! continuă altul. Ohm privi în jur cu ochi scînteietori.

În mîntea lui vedea focul pîlpîind în peștera în care Viiha nu se mai încumeta să pătrundă. De mult dorea să aducă valul care arde. Alergase însă zadarnic pe urma trăsnetelor, unde credea că este vatra focului veșnic.

Odată l-a prins furtuna în codru, iar trăsnetul care căzuse în apropiere aprinse un arbore înalt. Bubuitura îl speriasse însă într-atît, încît n-a îndrăznit să-și ridice fața de la pămînt multă vreme. Cînd a trecut furtuna, focul fusese stîns de ploaia torențială. Acuma va aduce însă focul — îl va lua de la ceata lui Haro, care sta departe, dincolo de codru, pe cealaltă vale.

— Ceata lui Haro păzește pe puii lui Oooh! spuse Ohm. Eiucid pe cei care se apropie de peștera în care arde focul veșnic. Ohm îl va aduce, cu toate acestea, pe puilul lui Oooh și va fi șef.

PLECAREA ÎN CODRU

În zorii celei de-a doua zi, Ohm se pregăti de plecare. Se înarmase cu două topoare de piatră tăioasă, cu un cuțit de os și sulița cu care-l doborîse pe Grizu. Pe umeri purta blana ursului, pe care și-o prinsese peste șold cu o fișie din pielea de cerb. Așa pornea să înfrunte codrul dușmănos și fiarele lui singeroase și nenumărate.

Ceata se adunase în fața peșterii și privea în tăcere, Krau, unul dintre bătrînii cetei, spuse:

— Ohm, vînătorule tînăr și puternic, du-te și ne adu pe puilul lui Oooh. Strălucitorul și fierbintele Oooh te va ajuta!

Ohm se plecă în fața lui Krau, căci se temea de el. Apoi se întoarse și porni pe poteca povirnită ce ducea drept spre torentul din vale, pe care-l trecu printr-un vad cunoscut. Se afindă de partea cealaltă a văii în desișul codrului, luînd calea pe care o știa mai scurtă spre sălașul cetei lui Haro.

Cei din ceată îl urmăriră cu privirea pînă ce dispăru între copaci. Și din clipa aceea nimeni nu mai pomeni nici un cuvînt despre el, căci în mintea lor se pironise gîndul că acela care intră singur în codru nu mai găsește niciodată calea de înapoiere.

— Hro! strigă atunci bătrînul vînător.

Adună pe vînători și plecă în căutare de pradă în susul riului, la adăpătoarea caprelor sălbatice, deoarece voia într-un fel oarecare să-și restabilească prestigiul față de ceată.

Ohm făcu temător primii pași în penumbra de sub bolțile copacilor. În dimineața aceea de toamnă tîrzie, codrul era mai tăcut decît de obicei. Rar de se auzea cite un icnit de pasăre întîrziată prin aceste meleaguri. Numai răpitoarele treceau ici-colo cu filfîiri moi. Animalele de pradă se traseră în culcușuri și nu se iveau decît dacă erau atacate sau tulburate în timpul odihnei lor,

Ca și cum ar fi primit vești printr-o misterioasă telegrafie, Ohm prindea fiecare foșnet, fiecare susur. Simțurile lui rafinate de vietate a pădurii erau încordate la maxim, căci pericolul se putea ivi în orice clipă și din orice loc.

Acum înțelegea din trosnetul îndepărtat al crenguțelor că undeva, destul de departe în fața lui, trecuse o turmă de căprioare. Vântul îi aduse un miros aspru pe care-l știa prea bine: era al lui Hairh, tigrul cu blana târcată și groasă și cu colții ca niște pumnale. Se feri să nu-i iasă în cale.

Intr-o poieniță găsi scheletul unui elan doborât în timpul nopții. Oasele albe, fără pic de carne pe ele, îi spuneau limpede: Kviauu, hiena, și suratele ei ospătaseră aici. Apucă cu mai multă tărie lemnul sulitei și se apropiе de schelet. Dintre resturile cadavrului se desprinsе un șarpe cu solzi verzi, care se strecură grăbit între ierburile mai înalte din apropiere. Ohm se opri căci se temea de Siva, șarpele. Reptila sătulă dispăruse. Vînătorul se ridică și porni mai departe. Se furișă cu îndeminare prin lăstăriș, iar peste trunchiurile de copaci răsturnați de furtună sărea cu ușurință.

Dormi nopțile în scorburile copacilor, ale căror deschizături le baricada cu crengi groase.

De cînd plecase, întunericul și lumina se schimbaseră de multe ori. Vremea era tot mai rece. Blana lui Grizu îl apăra însă de frig și ploaie. Ohm se orienta cu simțul sigur al ființei înfrățită cu codrul, mergînd drept spre țintă. Ar fi putut să urce spre sălașul cetei lui Haro urmînd firul apei. Știa însă că i-ar fi întîlnit pe cei din ceată și ar fi fost pentru ei un vînat lesnicios. De aceea, socotise să taie de-a curmezișul pădurea, să se ascundă în apropierea sălașului și să fure prin surprindere pe puilul lui Oooh, pentru a-l aduce la ceata lui.

Intr-o dimineață, vînătorul fu trezit din somn de un huiet înfiorător.

-- Pericol! îi strigau toate simțurile.

Pămîntul în jur se cutremura.

Cu mușchii încordați, se roti încet în direcția din care venea zgomotul. Se auzeau trosnetul sec al lemnului frînt și un bubuit înfundat ca de furtună. Și, pe măsură ce timpul trecea, bubuitul era tot mai puternic.

Acum știa: Venea Mato, mastodontul uriaș cu colții răsuciți și enormi, și turma lui. Dacă nu fugea repede era pierdut, căci nimic nu scăpa viu de sub picioarele lor. Nimeni nu le putea sta în cale: trompele lungi îl apucau pe dușman, chiar dacă era el Grizu, și-l fărîma. Apoi îl pisălogeau cu picioarele groase ca niște arbori, de-l făcea una cu pămîntul.

Ohm adulmecă cu băgare de seamă vîntul și porni în goană, așa ca să-l aibă în spate, fugînd din calea uriașilor.

Intregul codru era în fremătare, căci trecerea mastodonților lui Mato spre locurile de iernat înspăimînta toate vietățile. Fugeau turmele de cerbi și căprioare, fugeau hienele, urșii și chiar și tigrii fio-roși. Elanii și zimbrii nu se mai temeau de atacurile fiarelor, căci toate ființele pădurii se aflau în același pericol.

Ohm își dădu seama că de și-ar fi continuat goana ar fi căzut mai devreme sau mai târziu din cauza oboselii și atunci ar fi fost pierdut. Dacă scăpa de Mato, nu scăpa de fiarele celelalte. Căuta un loc unde să se refugieze. Văzu în inima pădurii o stîncă înaltă și atît de groasă încît n-ar fi putut să fie dărîmată nici de mastodonți. Apucîndu-se cu degetele lui puternice și mobile și sprijinindu-se pe tălpile picioarelor, se cățăra pînă în virf. De acolo vedea pătura pe o distanță destul de mare.

Un praf subțire, întocmai unui fum, stîrnit de turma mastodonților aflată în iureș plutea peste arbori. Bubuitul se apropia, și Ohm simțea, chiar și pe stîncă, vibrațiile tropotului turmei de mastodonți.

Iată-i! Coloși de culoare cenușiu-roșcată, ca niște frînturi de munte puse pe patru arbori rotunzi și groși. Capetele uriașe păreau ele însele niște stînci din care ieșeau colții de fildeș enormi și răsuciți și trompa lungă de cîțiva metri, ca un trunchi de copac rugos și în continuă mișcare. Și monștrii aceștia erau acoperiți cu un păr des, menit să-i apere și pe ei de mușcăturile viforosului Viiha. În goana lor nebună, mastodonții dărîmau în cale copacii mai tineri și dacă se întimpla ca unul mai bătrîn să le opună rezistență îl apuceau cu trompele și-l smulgeau cu rădăcină cu tot, aruncîndu-l în lături.

Turma trecu vreme îndelungată. Se apropia înserarea. Ohm știa că nu poate rămîne pe virful stîncii deoarece, de-ar fi fost atacat, n-ar fi avut unde să se refugieze, ci numai să sară în gol. Coborî în pădurea devastată, pe unde trecuseră uriașii. Pășea cu băgare de seamă. Auzi un scîncet. Era ca un plîns de copil și totuși nu era al unui pui de om. Își încordă auzul, apucă cu tărie coada toporului de piatră și se îndreptă spre izvorul sunetului.

Găsi o vizuină de lup pe care mastodonții o dărîmaseră cu totul în trecerea lor. Lupoaița și cei șase pui ai săi erau terciuiți, amestecați cu pămîntul clisos. Numai doi pui scăpaseră cu viață! Ohm îi apucă și-i privi de aproape. Intîi se bucură că are de mîncare. Apoi îi fulgeră prin minte un gînd năstrușnic: luă puii și-i băgă la pieptul său, în blana de urs. Găsi ceva mai încolo cadavrul proaspăt al unei ciute. Își tăie cu cuțitul cîteva hălci de carne, pe care le mestecă cu satisfacție. Luă apoi altă bucată de carne, pe care o fărîmiță bine în gură, și o viri cu încetul în gura puilor de lup, așa cum văzuse că fac și femeile, cu puii lor de om. Se cățăra apoi pe craca înaltă a unui copac, își aranjă culcușul și adormi.

LUPTA CU HAIRH

Instinctul de vânător al lui Ohm îi spunea că se apropiase de-a binelea de sălașul cetei lui Haro. Într-o dimineață văzu iarba călcată de o labă nu prea mare. Urmele ghearelor arătau că pe aici trecuseră oameni. Se plecă și mirosi locul. Era așa. Era miros de om, dar nu de om pe care-l cunoștea.

Soarele lucea peste pădure, aruncînd ici-colo pete aurii și tremurătoare pe frunzele căzute. Într-un tufiș de alun mai rămăseseră roade bune de mincat. Inghiți lacom miezul dulce, după care bău apă dintr-un șipot care izvora la rădăcina unui stejar.

Vremea avea o răbufnire vărătică. Aerul se încălzise ușor. Miresmele dospite ale pădurii se ridicau întocmai ca la începutul toamnei. În zilele îndelungate petrecute în inima codrului, Ohm se obișnuise cu viața agitată și plină de pericole și înțelese că le poate dovedi. Între înaintașii săi, care sălășluiseră în culcușurile din copaci, lipsiți de arme și unelte, și el, locuitor al cavelnelor, era o deosebire uriașă.

Apropierea sălașului lui Haro îl făcea să devină acum și mai prudent decît fusese pînă atunci. Simțea în cei din ceata adversă dușmani de egală forță cu el. Și, fără să-i fie limpede că ceea ce îi apropia era puțința de a gândi, simțea totuși că între ei nu era vorba de o înfruntare a forței fizice.

Ceva se schimbase și în înfățișarea codrului. Copacii erau ceva mai rari. Se vedeau poteci care duceau în toate direcțiile. Vintul nu-i aducea însă nici un zgomot care să-i semnaleze apropierea iminentă a sălașului.

Deodată pădurea prinse să se agite. O neliniște, nedefinită încă pentru vânător, plutea în aer. Ajunsese într-o poieniță. Se refugiă imediat la marginea ei, la adăpostul arborilor.

O ciută străbătu ca fulgerul poiana. Apoi încă una și încă una. Ohm se înfioră. Iși pregăti armele pentru luptă. Luă cei doi pui de lup și-i puse într-o scorbură înaltă, ca să fie feriți, și apoi stătu la pîndă ca să vadă din ce parte vine primejdia.

Încercă să adulmece, dar aerul greu și încălzit al pădurii nu-i spunea de data asta mai nimic. Nici vintul nu bătea.

De undeva, din adîncul pădurii, din direcția din care veniseră ciutele, răsună atunci un țipăt pătrunzător. Nu era strigătul unui animal în primejdie, ci mai mult un strigăt ca de moarte.

Ohm își încordă auzul. Strigătul răsună din nou. Acuma își delecte seama de unde venea. Il recunoscuse chiar. Era strigătul unui om, al unei femei. Se îndreptă repede, dar cu băgare de seamă într-acoș. În mîna dreaptă purta sulita cu virf ascuțit de corn, iar în stînga unul din topoarele de piatră. Minuia de altfel cu aceeași îndeminare

armele și uneltele cu dreapta și cu stînga. În codru se făcuse din nou liniște. Cu toate acestea, Ohm se îndrepta sigur spre locul de unde auzise țipătul de restriște, minat de instinct.

Un alt luminîș. În prima clipită îi păru gol. Dar nu era. Iată, spre marginea lui, lingă un copac zăcea ghemuită o ființă. O femeie. Privirile ei înspăimîntate erau îndreptate spre centrul luminîșului, acolo unde era iarba mai deasă, mai înaltă.

Ohm privi și el într-acolo! Hairh! Tigrul, crud și fără cruțare, spaima codrilor și a oamenilor, sta ghemuit ca un ghemotoc uriaș și tărcat. Spinarea îi era rotunjită și coada lui puternică plesnea, suierînd într-o parte și alta, culcînd iarba. Colții fioroși, lungi și albi îi străluceau în soare de o parte și de alta a botului.

Tigru se pregătea să sară. Nici n-ar fi avut nevoie de mai mult decît un singur salt spre a sfișia femeia, încremenită de groază, din fața lui. Era o femeie din ceata lui Haro. Ce căuta ea singură în pădure? Ohm cercetă cu repeziciune împrejurimea: poate că erau și luptători ai cetei dușmane. Nu! Nu era nimeni!

Hairh scoase un răget adînc, și blana tărcată i se încreți pe spinare. Femeia răspunse cu un nou strigăt ascuțit și răscolitor, ce izbuti o dată mai mult să intimideze fiara.

Căscă larg botul, și cele patru custure ale colților străluciră în soarele dimineții.

Ohm cunoștea legea codrului. Prada era a celui mai tare. Ar fi putut să se retragă incetinel și să lase femeia pe seama lui Hairh. Era cît pe ce s-o facă, și, cu toate acestea, ceva de neînțeles pentru el îl țintuia locului. Și acest *ceva* nu era decît faptul că acea ființă era om ca și el care înfrunta primejdiile codrului neospitalier, care împreună cu alți semeni lupta pentru a smulge naturii vitrege puținele mijloace de trai.

Impins de un imbold mai puternic decît instinctul lui de conservare, Ohm se apropie încet de locul unde se afla femeia, și în clipa în care era gata să sară înaintea tigrlui izbucni cu un urlet care ar fi înspăimîntat pe oricine.

Surprinsă, fiara se opri pentru o clipă din salt.

— Ohm i răcni vinătorul rotîndu-și toporul de piatră, în timp ce virful suliiței îl ținea îndreptat spre fiară.

Tigru se ghemui și mai mult. Ghearele lui puternice scurmuau pămîntul, în timp ce mușchii i se încordau pentru salt. Dar Ohm prevăzuse cu o frîntură de secundă mai devreme intenția fiarei și făcu o săritură puternică într-o parte.

Tigru trecu în zbor pe lingă el și căzu pe locul unde se afla cu puțin mai înainte vinătorul. Dar în clipa în care era aproape să atingă pămîntul, simți o arsură în coaste. Ceva străin îi pătrunse trupul muscular și se fixase în el, pricinuindu-i mai mult spaimă decît

durere. Era sulița vânătorului, pe care acesta o aruncase cu vigoare și care-și nimerise ținta, fără să rănească însă mortal bestia.

Hairh se întoarse, de data aceasta greoi, căci arma înfiptă în el îl stingherea. Răgetul lui de furie cutremură pădurea. Iși căută din ochi adversarul și, când îl văzu, se pregăti din nou să sară asupra-i.

Ohm îl aștepta. La răgetul tigrului, răspunse și el cu un răcnet puternic și începu să rotească cu repeziciune toporul de piatră, pe care-l avea în mână. Și, mai înainte ca tigrul să se fi putut desprinde de la pământ, cremenea ascuțită îi despică craniul, lungindu-l. Apucând cel de-al doilea topor, pe care-l purta atârnat la briu, Ohm se apropie de fiară și o sfârși. Labele cu ghearele curbate și oțelile mai scormoniră vreme de câteva secunde locul din jur, apoi rămaseră nemișcate. Ohm îl învinsese și pe Hairh! Iși adună armele și se întoarse spre locul unde se afla femeia.

Aceasta nu-și revenise încă din spaimă. Se ghemuise la pământ.

Dar Ohm se oprise la câțiva pași și o privi. Ii dădu tircoale la oarecare distanță, apoi se depărtă ca și cum nici n-ar fi fost pe acolo, se apropie de cadavrul tigrului și începu să-l jupoaie.

Revenindu-și, femeia ridică încet ochii privind printre gene. Se înălță și se duse încet alături de vânătorul acela puternic și necunoscut. Fără să scoată un sunet, îngenunche și începu să ajute la jupuit. Atunci Ohm o privi.

— Uha! spuse ea.

— Ohm! spuse vânătorul. Apoi o întrebă: Unde sînt războinicii din ceată? căci se temea să nu fie surprins de ei.

— Sînt departe! spuse Uha. Au plecat de la sălaș. Puiul lui Oooh a fugit de la noi. A venit vîntul mare și a doborît copacii. Vîntul mare a adus apele în sălaș și l-au înecat pe puiul lui Oooh. Eu am fugit în codru și n-am mai găsit drumul înapoi...

— Puiul lui Oooh a fugit! Puiul lui Oooh a fugit! îi trecu prin minte lui Ohm. Ceata lui Haro a plecat departe ca să caute un sălaș mai bun. Eu am plecat să chem puiul lui Oooh și m-am rătăcit de ceată.

După o tăcere destul de îndelungată, Ohm se adresă femeii:

— De unde l-ați luat voi pe puiul lui Oooh?

— Oooh strălucitorul a coborît într-un copac, spuse cu glas încet și temător femeia. Noi l-am prins în virful unei crăci uscate. Și de atunci, zi și noapte, femeile din ceată i-au dat de mîncare crengi și

lemne, pe care puiul lui Oooh le mistuie. Dar apa l-a gonit pe puiul lui Oooh !

— Și nu știi să-l chemi înapoi ? întrebă Ohm.

Femeia privi speriată în jur :

— Taci ! apoi grăi abia șoptit : Știu ! Dar e greu, foarte greu. L-am chemat, dar Oooh a urcat peste munte și a pierit și a venit și iar a pierit, așa de multe, de multe ori, dar pe puiul lui nu ni l-a mai dat.

— Să-l chemăm împreună, spuse Ohm. Pe urmă mergi cu mine la ceata mea. N-o să-ți faci nimeni rău. Eu sînt Ohm, vinătorul.

— Merg cu tine, consimți femeia.

OHM CUCEREȘTE FOCUL

Ohm știa că atunci cînd se apropia domnia lui Viha, cel cu suflarea de gheață, Oooh se arată tot mai puțin pe cer, că atunci cînd norii plumburii acoperă bolta nu se mai văd fuioarele de foc, și Oooh nu mai aprinde copacii. Ploile reci, mărunte și pătrunzătoare de toamnă erau fără trăsnete și fulgere. De aceea, el se bizuia numai pe știința pe care spunea că o are Uha, știință care în mintea lui se lega de lapte pe care nu le pricepea.

În noaptea după uciderea lui Hairh își făcură un adăpost în scorbura imensă a unui copac. Hienele linoase dădură tîrcoale adăpostului, dar sulița lui Ohm le ținea la respect. Nu le fu frig, căci blana lui Grizu și aceea a tigrului erau mari și-i fereau de pișcătura rece a nopții de toamnă, care mergea spre sfîrșit.

A doua zi, Ohm se trezi înainte cu mult de răsăritul soarelui și o trezi pe femeie.

— Să-l chemăm pe puiul lui Oooh !

-- Nu se poate încă, spuse aceasta. Răsullarea umedă a ceții mai așterne văluri străvezii prin viroage și văiuje. Nu-l putem chema pe puiul lui Oooh decît atunci cînd strălucitorul e pe cer, iar lemnul de care avem nevoie e uscat.

Rămaseră în apropierea poieniței unde se luptase Ohm cu tigrul, căci numai în asemenea loc îi place lui Oooh să lumineze. Uha curăță un loc de ierburile înalte și încă pline de sevă, astfel încît pămîntul apăru chilug. Îl bătători și făcu un fel de vatră. După aceea, începură să cutureie pădurea prin apropiere, căutînd un lemn putred și nepătruns de umezeală și o creangă tare și uscată. Crengii îi făcură virf subțire și ascuțit.

Cînd soarele se ridică de-a binelea, Uha ingenunche în fața vetei pe care o făcuse. Puse pe jos lemnul putred și-l fixă într-un soi

de gropiță exact pe măsura lui. Creanga uscată începu s-o plimbe mereu mai repede pe suprafața lemnului putred, frecînd-o tocmai atît cît era nevoie să fie în permanent contact.

— Oooh, Oooh, puternicule și strălucitorule, gindea Ohm, trimi-te ne pe puiul tău, care nu se teme de Viiha, înghețatul, nici de fiarele pădurii!

— Oooh! Oooh! gema Uha.

Mîinile femeii plimbau repede și neostenit creanga uscată și ascuțită peste lemnul putred, care se înfierbînta încetul cu încetul. Mirosul înțepător, caracteristic al lemnului care dă să se aprindă, începuse să le gidile nările.

Ceasurile treceau încet. Pe fața femeii începuse să curgă sudoarea. Ohm, fascinat de jocul neconținut al lemnelor, nu se mișca de lingă ea. Un fum subțire și tirav, aproape imperceptibil, începu să se înfiripe din cînd în cînd în punctul de contact al lemnelor. Dar de flacăra nu se vedea nici o urmă.

Veni amiaza. Cei doi se aflau tot îngenuncheați în fața micuței vetre. Munceau tot mai stăruitor, căci știau că nu vor putea să continue și în timpul nopții, cînd ar fi fost cu siguranță sfișiați de fiare. Și dacă între rupeau treaba, a doua zi trebuiau să reia totul de la început. Tîrziu, cînd soarele sta să apună, iar poiana se cufundase în lumina roză-arămie a scăpătatului, Uha, fără să oprească nici o clipă jocul mîinilor, se adresă bărbatului:

— Stringe repede iarbă uscată, crenguțe subțiri și lemne uscate. Puiul lui Oooh se apropie.

Bărbatul se execută fără crîcnire.

Din lemnul putred, fumul înțepător se ridica tot mai dens. Femeia muncea din răputeri, căci o singură clipă de oprire ar fi zădărnicit totul. Mișcările uluitor de repezi pe care le făcea erau însoțite de gemete neconținute. În cele din urmă, o flăcăruiă plîpîndă izbucni în lemnul putred. Uha puse degrabă cîteva fire de iarbă uscată lingă flăcăruiă care se mări. Apoi înteți focul punînd mereu mai multă iarbă și cîteva crenguțe. Flacăra jucăușă începu să arunce pilpiiri în jur. Cîteva lemne o întăriră, și în scurtă vreme, în mijlocul poienii, ardea un foc viu, care lumina întunecimea ce se lăsase între timp.

Femeia și bărbatul se apropiară atunci de foc.

— Oooh! Oooh! Strălucitorule, bine ai venit între noi!

Ohm tăie în grabă cu toporul lui de piatră o mulțime de copaci rășinoși care se aflau prin apropiere, astfel încît focul puternic începu să dogorească. Iși făcu provizii de lemne pentru întreaga noapte, pe care o petrecură păzînd flacăra atît de greu cucerită.

Fiarele pădurii petrecură însă o noapte de spaimă. Hienele, temute și urite, dădeau tircoale focului, dar fugeau înspăimîntate atunci

cînd Ohm arunca după ele cu tăciuni aprinși. Din celelalte fiare nu se arăta nici una. Zorii îi găsiră lingă un foc viu.

Ohm se ridică solemn în picioare. Cu toporul într-o mînă și ghioaga în cealaltă începu să se rotească în jurul focului. Făcea salturi mari, se rotea pe loc, o pornea apoi mai departe, voind să-și arate în felul acesta bucuria de a fi stăpinul focului și al tuturor fiarelor din pădure. Gesturile lui erau acelea ale unei ființe care nu se teme de nimic. Repezea sulița înainte, rotea toporul peste cap, strigînd cadențat din răsputeri :

— Ohm ! Ohm !

Femeia îl privi o clipă uimită, apoi, ca împinsă de un îmbold lăuntric, prinse să se învîrtească și ea. Și astfel, în inima codrului fără sfîrșit, cuceritori ai bunului care avea să se dovedească cel mai prețios pentru ei și urmașii lor, cei doi își manifestară bucuria succesului prin primul dans.

Înainte de a pleca înapoi, la ceată, Ohm își aduse aminte de cei doi pui de lup pe care-i lăsase în scorbura din apropierea poienței, unde se oprise prima dată. îi aduse în grabă și-i dădu femeji. Aceasta voi să-iucidă ca să-i mănince.

— Nu ! spuse Ohm. Puii rămîn și cresc la ceată.

Femeia ceru atunci lui Ohm o creangă dreaptă, o curăță de coajă și înfipse în ea bucăți de carne din provizia făcută de vîntor. Întinse carnea peste jeratic, și în curînd mirosul cărnii fripte gidilă nările lui Ohm. La început gustă în silă, căci era obișnuit numai cu carne crudă, dar dădu curînd de gustul nou și se bucură.

Ohm pregăti o legătură de crengi rășinoase de conifere pe care o luă în spinare. Erau făcliile care aveau să poarte pe puiul lui Oooh pînă la ceată. Noaptea, cînd poposeau, se înconjurau cu un cerc de foc, pe care-l mențineau pînă în zori, cînd porneau mai departe.

Frigul devenise din ce în ce mai aspru în ultimele zile. Dar Ohm nu se mai temea de Viuha, după cum se simțea mai tare decît toate vietățile pădurii.

*
*
*

Din noaptea în care cucerise focul, Uha și Ohm fuseseră urmăriți pas cu pas de cîteva umbre, care știau să se ferească din calea vîntului ca să nu-i trădeze și să calce fără zgomot. Erau trei vîntori din ceata lui Haro.

Ceata lor pornise speriată din grotele unde-și aveau sălașul, în care ilacăra caldă a puiului lui Oooh nu mai izgonea beznele și frigul. Dar din prima zi a migrațiunii spre alte locuri, unde sperau să afle hrană mai îmbelșugată, fură atacați de fiare și decimați.

Numai acești trei vânători izbutiseră să scape și să se refugieze în codru. Aici dădură peste Uha și Ohm, care cuceriseră din nou focul.

Ohm știa că e ultima noapte pe care o mai petreceau în inima codrului. Mirosul său fin îi semnalase din bătaia vântului apropierea aerului umed al râului care nu mai era departe. Instinctul lui îi dicta însă să fie cu băgare de seamă, căci pericolele codrului nu puteau fi înfățurate toate cu ajutorul lui Oooh. De aceea, noapte de noapte, își organiza culcușul astfel ca să nu poată fi atacat.

Vânătorii lui Haro erau infomețați. Ei o recunoscuseră însă pe Uha și văzuseră că izbutise să-l readucă pe puiul lui Oooh. Și atunci se ivi în mintea lor gândul să refacă ceata. Vânătorul străin trebuia să vină cu ei, iar Uha să revină în mica lor ceată ca unica femeie. Aveau să mai răpească femei și de la alte cete. Chiar de la ceata lui Hro.

În toiul nopții se apropiară pe furiș de focul întreținut de Uha.

— Uha ! strigară încet.

Femeia tresări. I se păru că glasul venise din inima focului și aruncă grăbită o mână de găteje pe flăcără. O lumină vie se răspîndi pentru cîteva minute în jur. Și la lumina ei Uha recunoscu pe vânătorii din ceata ei, de care se rătăcise în codrul unde Hairh tigrlul nu ierta pe nimeni. Il trezi pe Ohm. Acesta sări imediat în picioare, cu sulița și toporul în mână.

— Noi sintem vânătorii lui Haro ! strigară cei trei. Uha e femeia noastră. Uha trebuie să vină la ceată !

— Eu sint Ohm, vânătorul cel puternic, care l-a învins pe Grizu și pe Hairh ! răspunse plin de demnitate Ohm. Iată blăniurile lor, care mă încălzesc. Pe Uha i-am cucerit-o lui Hairh în luptă dreaptă, în inima codrului, Uha nu mai e a lui Haro, Uha e a lui Ohm !

Vânătorii nu îndrăzneau să se apropie de cercul de foc, căci focul nu putea fi cucerit decît în luptă dreaptă.

În timpul discuției, însă, focul începuse să se stingă. Kviau, hiena, și suratele ei prinseră curaj și se apropiară pe furiș de locul unde se aflau oamenii. Cei trei vânători, aflați dincolo de cercul de foc, erau mai expuși. Atacul fiarelor se produse pe neașteptate. Intimidate totuși de lumina jeraticului, nu izbutiră să doboare pe nici unul.

Vânătorii lui Haro erau speriați. Armele le erau slabe : niște reteveie, așa cum aveau și cei din ceata lui Hro. Noaptea, cu filfiirile ei misterioase, îi făcea să nu se simtă siguri de ei. Și nici înăuntrul cercului de foc nu puteau trece.

Uha puse în grabă lemne pe foc, iar flăcările se înălțară spre cerul de păcură. Hienele se adunaseră grămadă, înnebunite de foame

și de furie. În clipa următoare erau gata să se arunce asupra vinătorilor lui Haro și să-i slișie.

Ohm stătu o clipă la indoială. Dincolo de cercul de foc erau trei ființe. Atunci se aprinse în mintea lui luminița aceea vie care-i făcu să înțeleagă că acolo, în inima codrului, se aflau trei semenii, de-aj lui în fața unui dușman comun: Kviau, hiena.

Intr-o fulgerare puse mina pe lemne aprinse și tăciuni și începu să arunce spre ceata hienelor, care se dădură cu urlete fioroase înapoi. Făcu un salt peste foc. O hienă sări spre unul dintre vinători, dar sulița lui Ohm i se infipse în grumaz, ucigînd-o pe loc.

— Ohm! își strigă victoria vinătorul.

— Ohm! răcniră și cei trei din ceata lui Haro, infierbîntați de luptă.

Hienele, intimidată, nu îndrăzniră pentru moment să mai atace.

— Veniți! strigă Ohm celor trei și sări înapoi, înăuntrul cercului de foc.

Vinătorii lui Haro îl urmară. Ajunși însă la adăpost, își aruncară rețelele.

— Voi nu mai sînteți din ceata lui Haro, le spuse Ohm. Voi sînteți din ceata lui Ohm!

— Sîntem din ceata lui Ohm, răspunseră vinătorii.

OHM, STĂPÎNUL CODRULUI

Pentru ceata lui Hro, ca și pentru toate vietățile pădurii, începu vremea grea a domniei lui Viilha, cel cu suflarea de gheață.

Intr-un înserat, cînd ceata lui Hro se pregătea să se retragă în peșteră, apărură la poalele codrului Ohm, urmat de Uha și de cei trei vinători străini. Toți purtau în mîini făclii aprinse. Urcară încet panta povîrnită care ducea la peșteră. În drumul lor, oamenii se retrăgeau uimiți.

Ceata nu-și arătă în nici un fel bucuria, atît de uluită era de cele ce vedea. Bătrînii, puțin speriați de apropierea focului, se traseră mai spre fundul peșterii, în jurul lui Hro. Pe el îl aștepta acuma lupta cu Ohm sau să plece singur în codrul cel fără de sfîrșit.

Vinătorii se adunaseră în jurul lui Ohm. Cu toții simțeau că ceata nu va mai fi condusă de Hro, ci de Ohm, acela care învinsese fiarele pădurii, care le adusese focul, pe puiul soarelui, al lui Oooh cel strălucitor.

Pe piatra cea mare din mijlocul peșterii, Uha făcu un rug. Oamenii adunară în grabă lemne ca să aibă pentru tot timpul nopții.

Lumina vie polei pereții groți, care erau ușor fosforescenți. În jurul rugului se răspindea o căldură plăcută, care iradia pînă în colțurile cele mai îndepărtate. Copiii încetaseră să mai scincească și chiar bătrînii se apropiară, pas cu pas, spre a se bucura de binefacerile focului.

În fața rugului, care ardea cu flacăra vie, bătrînul Krau chemă bărbații la sfat.

Ohm sta în picioare. Era înfășurat în blana lui Hairh. În ochii cetei părea măreț, de neînving.

— Ohm l-a învins pe Grizu ! începu el.

— Ohm ! strigară vînătorii tineri din ceată, agitîndu-și topoarele de piatră făcute după modelul toporului lui Ohm.

— Ohm l-a învins pe Hairh ! mai spuse el.

— Ohm !-a învins pe Hairh ! repetară vînătorii.

— Ohm l-a adus pe puiul lui Oooh, care nu va mai pleca de la noi.

— Ohm e vînătorul cel mai puternic, Ohm este stăpînul codrului !

— Ohm este stăpînul codrului, strigară vînătorii.

— Hro este stăpînul codrului ! se auzi atunci glasul furios al lui Hro.

— Hro ! Hro ! scoase el strigătul de luptă, chemînd ceata alături de el.

Nu-i răspunse nimeni.

— Ohm ! strigă atunci vînătorul cel tînăr ridicînd spre bolta peșterii brațele înarmate cu sulița cu virf de corn și toporul de piatră măiestrit legat.

— Ohm ! răspunseră cu toții într-un glas.

În jurul lui Hro nu mai rămase nimeni. Nici chiar bătrînii.

Hro căută să se retragă spre fundul peșterii, dar se răzgîndi și porni încet spre intrarea peșterii.

Afară era noapte neagră de iarnă. Viiha, cu suflarea de gheață, șuiera de sus, dinspre culmi, aducînd prima fulgure. Hro se mai întoarse o dată, apoi porni, cu pasul lui greu și legănat, spre geana întunecată a codrului, din care se auzea urletul fioros și neiertător al fiarelor. Din pragul peșterii, Ohm, înconjurat de vînători, îi privi mișcările și îl chemă înapoi la ceată.

Bărbații ridicară în grabă baricada de la intrarea peșterii mari, așa ca Viiha să nu poată pătrunde înăuntru. Fiarele, atrase de mirosul de trupuri, nu se încumetară să atace peștera în mijlocul căreia ardea viu focul, Ohm își puse armele alături.

— Uha va fi păzitoarea focului! spuse el cu glas tare.

Femeia se ridică de la locul ei și se apropie de vatră.

— Asta e ceata lui Ohm, mai spuse el. Ohm, stăpînul codrului.

Se culcă în fața focului, pe blana tigrlui, și privi în flăcările dătătoare de viață. I se părea că vede în pilpiirile lor zori noi pentru ceata sa,

E P I L O G

Peștera în care se adăpostea ceata lui Ohm deveni în curînd neîncăpătoare. Oamenii ieșiră pe terasele din fața ei, ocupară toate grotle care puteau fi locuite. Unelte noi, arme noi îi ajutară să cucerească treptat tot locul din jur.

Intr-o zi, pămîntul își scutură spinarea uriașă. Munții se clătinară. În peștera de pe terasa superioară nu mai locuia de mult nimeni.

Stinci uriașe și bolovani porniră în rostogol, închizîndu-i intrarea, ferecînd în interior urmele vieții acelor care au fost strămoșii oamenilor, păstrîndu-le pînă în zilele noastre.

— SFÎRȘIT —

CUVÎNT LĂMURITOR

Partea a doua a povestirii — „Lupta pentru foc” — se petrece cu sute de mii de ani înaintea erei noastre. O precizare a epocii nu e cu putință, deoarece în momentul de față datarea în arheologie este anevoioasă, deși sînt perspective ca prin metode noi, cum ar fi cercetarea radiațiilor carbonului 14, să se ajungă la fixarea în timp mai sigură a epocilor.

Ceea ce este esențial, însă, e că în descrierea vieții oamenilor străvechi ne-am bizuit pe date riguros științifice, culese din rezultatele cercetărilor făcute la noi și în alte țări. Desigur, însă, că evoluția nu a cunoscut ritmul rapid, am spune cinematografic, care reiese din desfășurarea acțiunii. Între ceata condusă de Hro și aceea condusă de Ohm este un spațiu de timp care se poate întinde pe zeci și chiar sute de mii de ani. Fiecare pas înainte făcut de primii oameni a însemnat milenii și milenii de eforturi, de încercări adesea neîncununate de succes, dar care au dus în cele din urmă la victoria omului. De asemenea, între ființa care nu stăpînea focul și omul care a știut să-și făurească unealta care să-l producă se întind alte sute de mii de ani. Trecerea de la viața în pădure la locuirea în caverne a însemnat un pas uriaș pentru oameni, dar un pas care s-a și desfășurat într-un răstimp uriaș.

Paralel cu progresul mijloacelor de producere a celor necesare traiului a evoluat și dezvoltarea intelectuală a individului. Reprezentarea forțelor naturii, ivirea unor idei despre viață, s-au produs în timp și presupune o elaborare înceată, migăloasă. Nu e același Hro, cel care a trăit cu ceata în păduri, cu acela din caverne, ci un urmaș oarecare, care va fi trăit poate peste multe zeci de mii de ani.

Este lesne de înțeles însă că o asemenea îndelungată perioadă din preistoria umanității n-am fi putut s-o cuprindem în spațiul unei povestiri dacă n-am fi recurs la o convenție artistică prin care să sintetizăm cîteva sute de mii de ani în cîteva zeci de pagini. De aceea, în această lucrare, am folosit într-un fel metoda cinematografeiei, care redă dezvoltarea unei flori în cîteva secunde sau minute, în-lănțuind imagini despărțite de zile sau chiar de săptămîni de evoluție.

Facem precizările de mai sus tocmai pentru a ușura înțelegerea justă a strădaniilor noastre.

Al. CALISTRAT

FOC

ORIZONTAL :

1) Arhipelag în sudul Americii de Sud. 2) Ars înăbușit, fără flăcără și cu fum — Bucată (pop). 3) Lene! — Iși cîntă de foc și inimă albastră — A ofensa. 4) Ceată — Oraș în Franța. 5) O anumită... zi! — Stă pe... ochi, sub flăcără! 6) Înainte — personaj mitologic care în închipuirea oamenilor vechi a răpit focul din cer spre a-l duce oamenilor pe pămînt. 7) Notă muzicală — Descoperitorii unui „foc” celebru — Aur (pop). 8) Sînt bune... de pastramă — Impreună cu amnarul și iasca producea foc — Reuni! 9) Înflăcărată — Exclamație din poeziile populare. 10) Descărcări electrice însoțite de fulgere și tunete puternice — Gîrlă de chefalii. 11) Aruncătoare de foc ucigător — Locuința aceluia pe care mitologia greacă îl socotea deținătorul trăsnetului. 12) Tot (mold.) — Viermi — Reuni! 13) Acum (mold.) — A hăuli — Ion cu sarcină negaivă 14) Ca focul — Scriitor sovietic, autorul lucrării științifice „De la focurile de semnalizare, la radio” — Poet român, autorul poeziei „Flăcări pe culmi”. 15) Autorul romanului „Arhipelagul în flăcări”. — Orașul în care s-a aprins prima oară flăcără olimpică.

VERTICAL :

Flacăra produsă de un scurtcircuit — Foc la... inimă (mold.) — Cărbuni aprinși. 2) Armă de foc — A speria — Culoare. 3) Antemeridian — Se coace în cuptoarele din... Transilvania — Incărcătura unor anumite arme de foc. 4) Pe ea se formează focarul razelor de lumină la ochiul normal (pl.) — Nume masculin — Oraș antic în Chaldeea. 5) Incet-încet — Armă de foc folosită prima oară în Spania, la Grenada. 6) Trădată de aristocrația franceză, a căzut în mina englezilor, care acuzind-o de vrăjitorie, au ars-o pe rug — Mașină în care se introduc piesele înroșite spre a li se da o anumită formă prin presare (pl.) — Intrare (pop.) 7) Strălucește în constelația Argus — Incinerează. 8) Crud — Niște lei zăpăciți! — O bronza pe Cleopatra! 9) Odinioară (abr.) — Vatra focului (pl.) — Mamă (mold.). 10) Cele două părți obținute prin tăierea sferei cu un plan — Pământul, apa, aerul și focul erau singurele din care credeau cei antici că sînt făcute toate celelalte substanțe. 11) Cetate de foc — Localitate în Olanda — Atom încărcat cu electricitate. 12) Prin ardere, ne dă lumină și căldură — E strîns legată de practică (pl.) — Oraș ce ardea în acordurile unei lire din mîna unui împărat nebun. 13) Monștrii basmelor, ce scot flăcări pe nări — Țara în care a explodat prima oară praful de pușcă.

Cu prilejul

ANULUI NOU

*redacția colecției noastre urează
tuturor cititorilor ei multă sănătate
și succese în muncă, pentru obți-
nerea a noi victorii în construirea
socialismului în scumpa noastră
patrie*

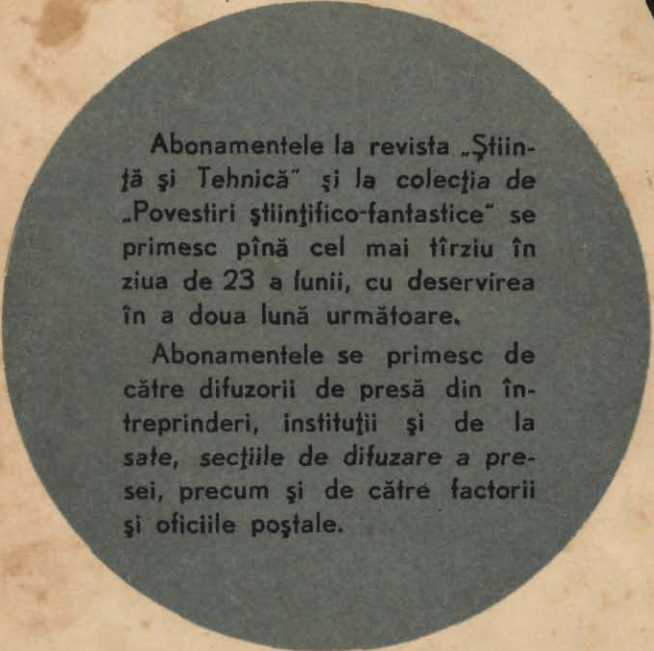
Procurati-vă

ALMANAHUL
ȘTIINȚĂ
și
TEHNICĂ
1959

lei
10

SE GASEȘTE LA DEBITELE O.C.L

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU